

Imitátumok fogyasztói szemmel: segítség vagy megtévesztés?

Dr. Kasza Gyula – Dr. Izsó Tekla

*Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Kockázatkezelési Igazgatóság*

Imitátum...?

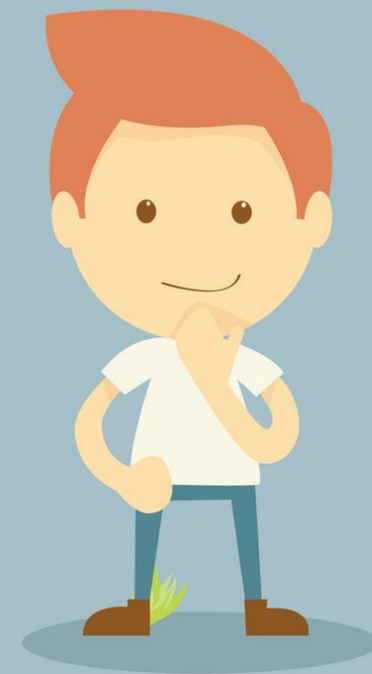
...olcsóbb?

...más
minőség?

...egészséges
alternatíva?

...megtévesztő?

...hamisított?

Előzmények

1. Reprezentatív felmérés a tejtermék-imitátumokról (2017)

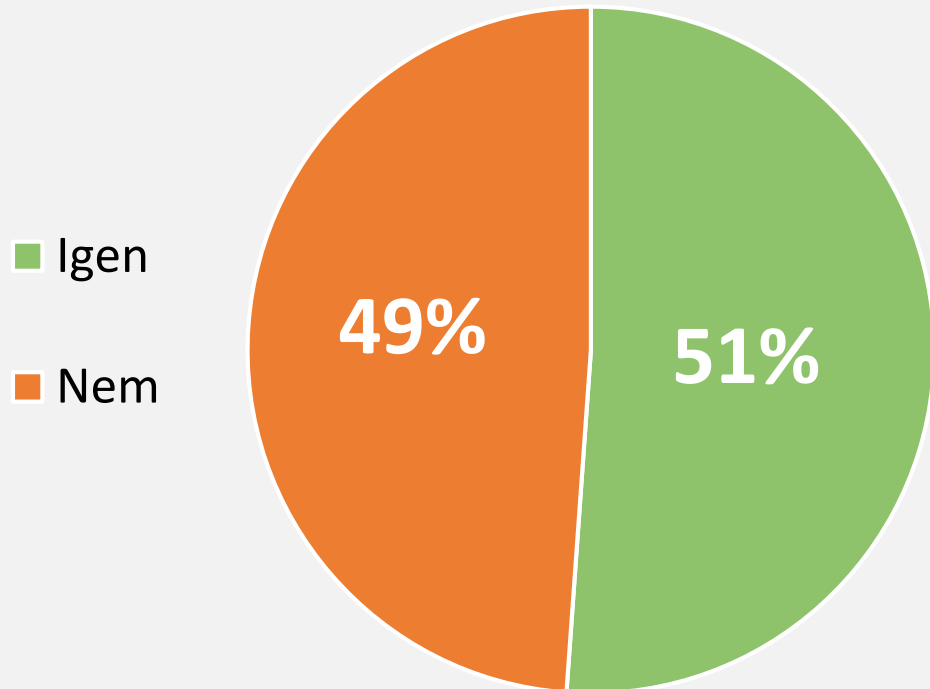
- Módszertan: személyes megkérdezés önkitöltős kérdőívvel
- Megkérdezés témája: tejtermék-imitátumokkal kapcsolatos tudás, vásárlási szokások, attitűdök, vélemény, ételkészítési szokások, termékválasztás
- 1000 fő
- Nemek, kor és lakóhely (NUTS-2) tekintetében reprezentatív minta (kvótakövetés)

2. „Exit poll” interjú tejföl-analógokat vásárlókkal (2019)

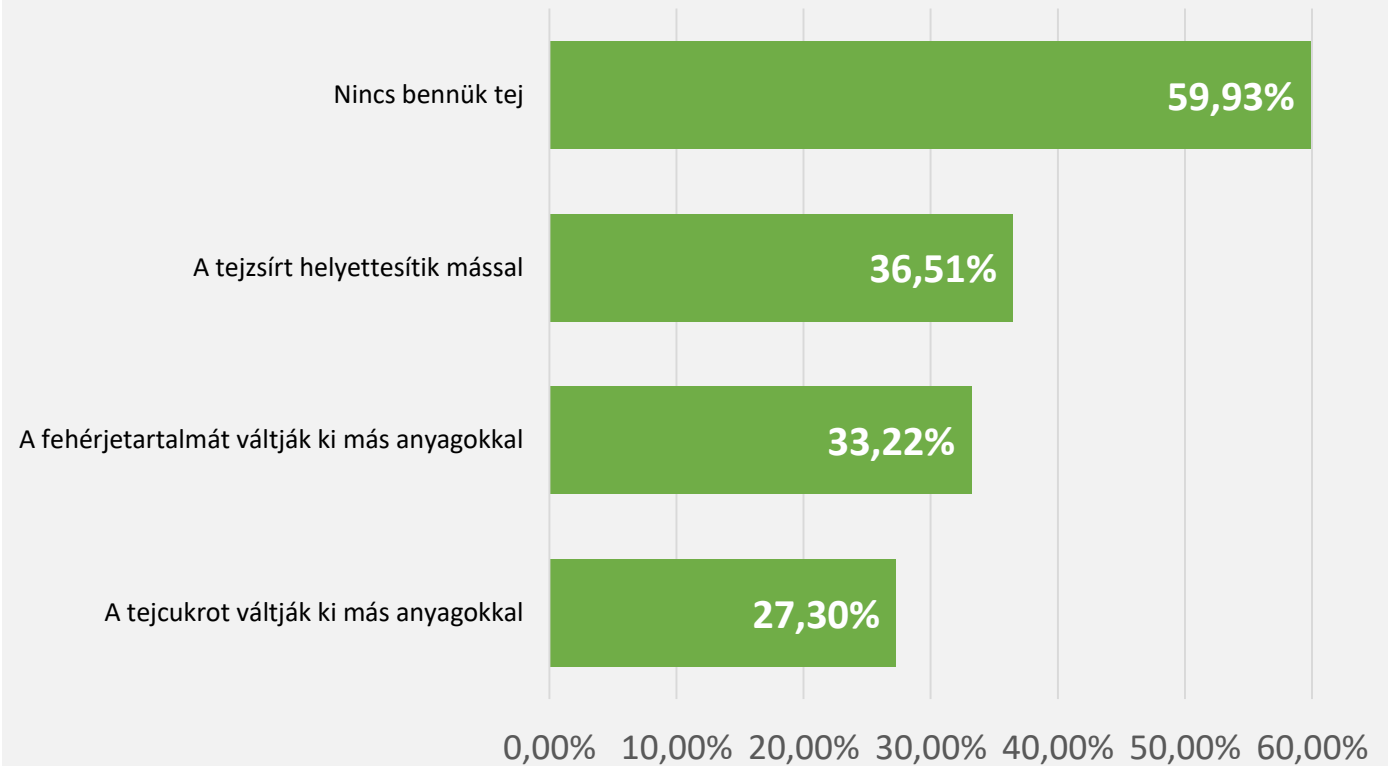
- Módszertan: tejfölök és tejföl-analógok vásárlási folyamatának megfigyelése, majd strukturált interjú a vásárlóval
- Kérdések: termékválasztás okai, tudatosság, tejtermék-imitátumokkal és azok csomagolásával, kihelyezésével kapcsolatos vélemény
- 4 üzletlánc 11 egységében, 60 fő bevonásával

Reprezentatív felmérés tapasztalatai

Hallott-e már a tejtermék-
imitátumokról...?

Miben mások ezek a termékek, mint a
hagyományos tejtermékek?

Előfordult már, hogy tejföl-analógot vásároltam.

Véletlenül vásároltam.

69,76%

*...a hasonló csomagolása
miatt.*

34,50%

*...a kihelyezése
miatt.*

27,89%

...az ára miatt.

7,37%

Szándékosan vásároltam.

30,24%

*PLS-SEM
elemzés:*

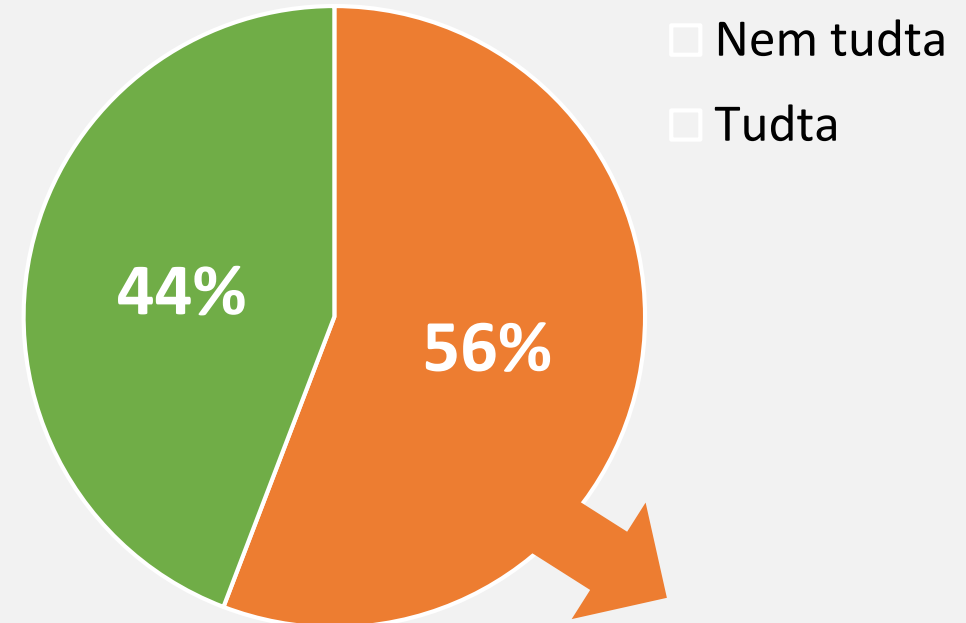
- Ár-érték jó
- Főzéshez jó
- Kevésbé egészségtudatos

Exit poll interjúk tapasztalatai

- A tejföl-analógot vásárló interjúalanyok (n=43) több mint fele a megkérdezés során szembesült azzal, hogy nem hagyományos tejfölt tett a kosarába
- Többség meglepődött, volt aki érdeklődő volt, és volt, aki inkább visszatette a polcra a terméket
- Főleg a kedvező ár miatt választják:

„olcsó tejföl”

Tudja-e, hogy tejföl-imitátumot választott?

Megtévesztett fogyasztók

Aktuális kutatás:
Megtévesztik-e a fogyasztókat a
tejtermék- és húskészítmény-
imitátumok?

Módszertan

1. Online termékkínálat vizsgálata

- 7 élelmiszer-üzletlánc online shopjának, és több, különleges étrendekkel (pl. bio, vegán) foglalkozó webshop áttekintése
- Tejtermék- és húskészítmény-imitátumok kigyűjtése, katalógus készítése
- Termékelnevezés, kép, összetétel rögzítése, besorolás imitátum-csoportokba
- Feltételezhetően megtévesztő termékek kiválasztása a fogyasztói felméréshez

2. Fogyasztói megkérdezés

- Személyes interjúk, papíralapú kérdőív alkalmazásával
- Kérdőív koncepciója: termékcsopontonként 8 kép, közöttük hagyományos termékek, imitátumok és 1 kakukktojás – ezek közül kellett megjelölni a hagyományos változatokat
- 501 fő: nemek, kor, lakóhely (NUTS-1) tekintetében reprezentatív minta
- Időszak: 2021. szeptember - október

Tej és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Hagyományos

96,30%

Imitátum

87,96%

Imitátum

89,35%

Imitátum

87,27%

Imitátum

86,81%

Hagyományos

79,63%

Hagyományos

62,96%

Kakukktojás

98,15%

Tejföl és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

79,65%

Imitátum

79,43%

Hagyományos

78,12%

Imitátum

92,56%

Imitátum

95,62%

Hagyományos

95,19%

Imitátum

89,50%

Kakukktojás

86,62%

Tejpor és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

37,78%

Hagyományos

69,12%

Kakukktojás

97,78%

Imitátum

85,29%

Imitátum

78,68%

Imitátum

84,56%

Imitátum

69,12%

Hagyományos

61,76%

Húspogácsa és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

47,74%

Imitátum

74,87%

Hagyományos

74,37%

Imitátum

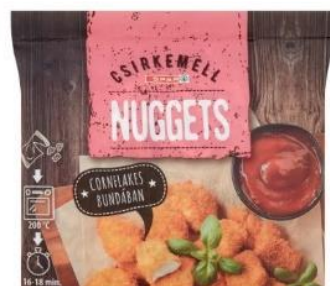
81,91%

Imitátum

59,30%

Kakukktojás

86,43%

Hagyományos

82,41%

Imitátum

47,74%

Virsli és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Hagyományos

86,54%

Imitátum

39,66%

Imitátum

80,00%

Imitátum

68,51%

Imitátum

30,29%

Imitátum

90,38%

Kakukktojás

96,63%

Hagyományos

79,33%

Vaj és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

70,49%

Hagyományos

51,29%

Imitátum

91,10%

Kakukktojás

88,76%

Imitátum

83,84%

Hagyományos

79,86%

Imitátum

76,58%

Imitátum

78,45%

Sajt és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

88,77%

Imitátum

74,15%

Hagyományos

88,56%

Imitátum

83,69%

Imitátum

44,92%

Hagyományos

52,12%

Kakukktojás

92,37%

Hagyományos

87,08%

Kolbász és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

92,59%

Hagyományos

91,44%

Hagyományos

79,40%

Kakukktojás

78,94%

Imitátum

84,95%

Imitátum

72,22%

Hagyományos

52,31%

Imitátum

92,36%

Joghurt és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

89,61%

Hagyományos

92,27%

Kakukktojás

87,92%

Hagyományos

82,85%

Imitátum

91,79%

Hagyományos

71,50%

Imitátum

74,88%

Imitátum

87,68%

Tejszínhab és imitátumai: helyes válaszok aránya a terméket fogyasztók körében

Imitátum

47,55%

Hagyományos

57,36%

Imitátum

55,09%

Imitátum

82,95%

Imitátum

64,53%

Kakukktojás

95,85%

Imitátum

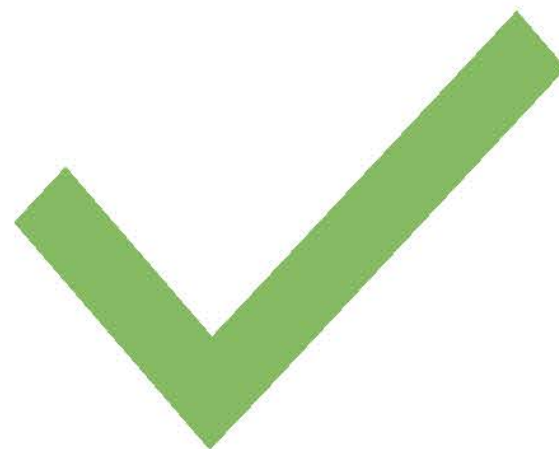
83,40%

Hagyományos

70,94%

Helytelen és helyes gyakorlatok - csomagolás

Hagyományosan füstölt....

?

?

Helytelen és helyes gyakorlatok - kihelyezés

Következtetések

- A tejszínhab-, tejpor-, húspogácsa- és virsli-imitátumok tévesztették meg legnagyobb arányban a válaszadókat (azok is nehezen azonosítják, akik rendszeres vásárlói a kategóriának)
- Befolyásoló tényező lehet a különleges étrend
- A növényi eredetű (vegán) termékeket jobban meg tudták különböztetni a hagyományos termékektől
- Az „átmeneti” imitátumok sokszor megtévesztik a vásárlót
- Csomagolás és **kihelyezés** együtt meghatározó
- Fogasztói szemléletformálás sem maradhat el

Köszönöm szépen a
figyelmet!